

7/29712

GK 4

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-1127-4443/6176

Konu : Yazılı soru önergesi

13/10/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 07/07/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1657828 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Van Milletvekili Mahmut Dindar tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/29712 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-1127-4442/6175

Konu : Yazılı soru önergesi

13. / 10 / 2025

Sayın Mahmut DİNDAR
Van Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/29712 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının;

A) "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağı,

B) "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138. maddesinin birinci fıkrasında, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri; ikinci fıkrasında, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; dördüncü fıkrasında, yasama ve yürütme organları ile idarenin, mahkeme kararlarına uymak zorunda olduğu; bu organlar ve idarenin, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremeyeceği ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Belirtilen hükümler çerçevesinde, Anayasanın 9 ve 138. maddelerindeki yetki ve teminata dayalı olarak görev yapan bağımsız ve tarafsız mahkemelerce verilen ara karar, karar ve hükümlerin hukukî dayanakları ile gerekçelerine dair Bakanlığımızda bilgi bulunmadığı gibi, sözü edilen karar ve hükümlerin olağan yargısal denetimi, başvuru usulü ve şartları ilgili kanunlarda gösterilen yargı mercilerine aittir.

II- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının "Mahalli İdareler" kenar başlıklı 127. maddesinin dördüncü fıkrasında, mahalli idarelerin seçilmiş organlarının, organlık sıfatını kazanmalarına ilişkin itirazların çözümü ve kaybetmeleri konusundaki denetimin yargı yolu ile olacağı, ancak, görevleri ile ilgili bir suç sebebi ile hakkında soruşturma veya kovuşturma açılan mahalli idare organları veya bu organların üyelerini, İçişleri Bakanının, geçici bir tedbir olarak, kesin hükme kadar uzaklaştırabileceği; beşinci fıkrasında, Merkezi idarenin, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

III- 5393 sayılı Belediye Kanununun;

A) "Belediye başkanlığının boşalması hâlinde yapılacak işlemler" kenar başlıklı 45. maddesinin ikinci fıkrasında, belediye başkanı veya başkan vekili ya da meclis üyesinin terör

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

veya terör örgütlerine yardım ve yataklık suçları sebebiyle görevden uzaklaştırılması veya tutuklanması ya da kamu hizmetinden yasaklanması veya başkanlık sıfatı veya meclis üyeliğinin sona ermesi hallerinde 46. maddedeki makamlarca belediye başkanı veya başkan vekili ya da meclis üyesi görevlendirileceği, görevlendirilecek kişinin seçilme yeterliğine sahip olmasının şart olduğu,

B) "Belediye başkanı görevlendirilmesi" kenar başlıklı 46. maddesinde, belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması ve yeni belediye başkanı veya başkan vekili seçiminin yapılamaması durumunda, seçim yapılincaya kadar belediye başkanlığına büyükşehir ve il belediyelerinde İçişleri Bakanı, diğer belediyelerde vali tarafından görevlendirme yapılacağı, görevlendirilecek kişinin belediye başkanı seçilme yeterliğine sahip olmasının şart olduğu,

C) "Görevden uzaklaştırma" kenar başlıklı 47. maddesinin birinci fıkrasında, görevleriyle ilgili bir suç nedeniyle haklarında soruşturma veya kovuşturma açılan belediye organları veya bu organların üyelerinin, kesin hükme kadar İçişleri Bakanı tarafından görevden uzaklaştırılabileceği; ikinci fıkrasında, görevden uzaklaştırma kararının iki ayda bir gözden geçirileceği, devamında kamu yararı bulunmayan görevden uzaklaştırma kararının kaldırılacağı; üçüncü fıkrasında, görevden uzaklaştırılanlar hakkında; kovuşturma açılmaması, kamu davasının düşmesi veya beraat kararı verilmesi, davanın genel af ile ortadan kaldırılması veya görevden düşürülmeyi gerektirmeyen bir suçla mahkûm olunması durumunda görevden uzaklaştırma kararının kaldırılacağı,

Hükümlerine yer verildiği malûmlarıdır.

IV- A) 10/06/2020 tarihli ve 31151 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 63 sayılı Suç Mağdurlarının Desteklenmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 18. maddesiyle 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine "Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı" kenar başlıklı 53. madde eklenmiş ve bu Başkanlık, Bakanlığımızın hizmet birimleri arasında yerini almıştır. Bu maddeye göre Başkanlığın görevleri; kırılgan gruba yönelik hak ve hizmetlerin geliştirilmesi ve uygulanmasına ilişkin faaliyetleri yürütmek, mağdurların kendilerine tanınan haklar ve yardımlar konusunda bilgilendirilmesine yönelik çalışmalar yürütmek, adli desteğe ihtiyaç duyanlara uygun müdahale programları geliştirmek, tekrarlanan mağduriyetleri önleyici tedbirler almak, psiko-sosyal destek hizmetlerinin geliştirilmesine ve uygulanmasına yönelik faaliyetleri yürütmek, mağdurların adalete erişimini güçlendirmeye yönelik çalışmalar yapmak ve uygulamak, adli süreçte tanıklara yönelik hizmetlerin geliştirilmesine ve uygulanmasına ilişkin faaliyetleri yürütmek, adliyelerde görev alan pedagog, psikolog ve sosyal çalışmacı gibi uzmanların çalışma usul ve esaslarını belirlemek, adli yardımla ilgili mevzuatın Bakanlığa verdiği görevleri ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği halinde yürütmek ve adli yardım hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde işleyişine yönelik tedbirleri almak, görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları veya sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapmak, mağdurların her alanda desteklenmesini sağlamak amacıyla toplumsal farkındalığı artırıcı faaliyetlerde bulunmak şeklinde belirlenmiştir.

Başkanlığın başlıca hedefleri arasında; başta çocuklar, kadınlar, yaşlılar ve engelli bireyler olmak üzere tüm suç mağdurlarının ve tanıkların, sahip oldukları haklar ile kendilerine sunulabilecek yardım ve destek hizmetleri konusunda bilgilendirilmeleri ve kırılgan gruba mensup mağdurların adli süreçte etkin şekilde desteklenerek adalete erişimlerinin kolaylaştırılması yer almakta olup Başkanlığın çalışmaları bu yönde devam

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

etmektedir.

02/09/2022 tarihinde Başkanlık bünyesinde çocuk, kadın, yaşlı, engelli ve tanıklara yönelik politikalar geliştirilmesi ile adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince sunulan hizmetlerin etkinliğini sağlamaya yönelik çalışmalar yürütmek üzere Bakan Oluru ile Çocuk Hizmetleri Daire Başkanlığı ve Kadın Hizmetleri Daire Başkanlığı ile Adli Destek ve Yardım Hizmetleri Daire Başkanlığı kurulmuştur.

B) Bakanlığımızca 63 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca adliyelerde kurulan "adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri" bünyesinde yer alan bürolar aracılığıyla suç mağdurlarına yönelik bilgilendirme ve yönlendirme faaliyetleri ile kırılgan gruba dahil mağdurların adalete erişimlerinin güçlendirilmesine yönelik hizmetler, tüm ülke genelinde yürütülmektedir.

Müdürlüklerin kurulmasıyla birlikte; daha önce çocuk ve aile mahkemelerinde görev yapan uzmanlar aracılığıyla sağlanan psiko-sosyal destek faaliyetleri Cumhuriyet başsavcılıkları ile tüm mahkemeleri kapsayacak şekilde genişletilmiş, hizmet sunumuna ilişkin standartlar geliştirilmiş, vaka yönetiminin uygulandığı etkin bir sistem oluşturulmuştur.

Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri bünyesinde yer alan "bilgilendirme ve yönlendirme büroları"nda tüm suç mağdurları; adli süreç ve bu süreçte sahip oldukları haklar ile kendilerine hizmet sunan kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları konusunda bilgilendirilmekte ve ihtiyaçları doğrultusunda hizmet alabilecekleri kurum ve kuruluşlara yönlendirilmektedir. Bu sayede değişik kurumlar tarafından mağdurlara sunulan hizmetlerin etkin, kesintisiz ve bütüncül bir şekilde yerine getirilmesi sağlanmaktadır.

Çocuklar ve kadınlar gibi bireysel özellikleri nedeniyle suçtan daha fazla etkilendiği tespit edilen kırılgan gruba dâhil mağdurların adalete erişimlerinin güçlendirilmesine yönelik çeşitli hizmetler de sunulmaktadır. Maruz kalınan suçtan daha fazla etkilendiği ve desteğe ihtiyaç duyduğu anlaşılan bu kapsamdaki mağdurlara yönelik olarak "kırılgan grup destek büroları"nda çalışan adli destek görevlileri tarafından yapılan bireysel değerlendirme sonucunda adli destek planı hazırlanmakta ve gerektiğinde vaka yönetimi uygulanmak suretiyle etkin bir şekilde psiko-sosyal destek hizmeti sunulmaktadır.

C) Bakanlığımız tarafından, faille yüz yüze gelmesinde sakınca bulunduğu değerlendirilen, öncelikli olarak cinsel suç ve aile içi şiddet suçu mağdurları, engelli birey ve kırılgan gruba dâhil mağdurlar, diğer mağdurlar ve tanıklar ile suça sürüklenen çocukların ifade ve beyanlarının uzman eşliğinde özel ortamda alınması için 2017 yılında adli görüşme odaları (AGO) uygulamasına geçilmiştir.

Ç) Suç mağdurlarının bilgilendirilmesine yönelik yürütülen çalışmalar kapsamında mağdurların sahip oldukları haklar ile kendilerine sunulan hizmetlere dair bilgilerin yer aldığı "<https://magdurbilgi.adalet.gov.tr/>" internet sitesi üç farklı dilde erişime açılmıştır. Suç mağdurları internet sitesini ziyaret ettiklerinde yaşadıkları mağduriyet türüne göre hangi haklara sahip olduklarını, hangi hizmeti hangi kurumlardan alabileceklerini ve bunun için nasıl bir yol izlemeleri gerektiğini kolaylıkla öğrenebilmektedir.

Suç mağdurlarının adli süreç hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla bazı temel haklar ile suç türleri hakkındaki bilgilerin yer aldığı çeşitli broşürler de fiziki ve dijital ortamda erişime sunulmuştur.

Belirtilen hususlara ek olarak; "magdur@adalet.gov.tr" e-posta hesabı üzerinden mağdurların başvuruları Başkanlık tarafından ivedi bir şekilde ele alınarak gereğinin

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

yapılması için ilgili yerlere yönlendirilmektedir.

V- Van Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 28/07/2025 tarihli cevapta; soru önergesinde bahsi geçen hususlarda herhangi bir soruşturma veya kovuşturma kaydının bulunmadığı bildirilmiştir.

VI- Soru nergesinde yer alan diğer hususlarda Bakanlığımızda bilgi ve belge bulunmamaktadır.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

